

**Otto-oikeuden käyttäminen / sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 16.12.2021 § 151 /
valtakunnallinen sairaanhoitajavaje / poikkeama vähimmäisvaatimuksesta kotihoidossa**

Khall 17.01.2022 § 13
442/01.01.00/2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.11.2021 § 135:

Valmistelija: sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten, p. 040 183 6444.

Vuoden 2021 aikana sairaanhoitajavaje on puhuttanut valtakunnallisesti paljon. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alueella hoitajavaje on etenkin kesän 2021 aikana vähentänyt osastopaikkoja ja jatkohoitopaikkojen saatavuusongelma on jatkunut syksyn 2021 aikana ennen näkemättömällä tavalla. Koronapandemia on tuonut lisähaasteen tilanteeseen.

Sairaanhoitopiirin taholta perustettiin jatkohoitopaikkojen koordinoinnin kriisityöryhmä miettimään keinoja lisätä jatkohoitopaikkojen saatavuutta kunnissa.

Myös Jämsässä hoitajavaje näkyy etenkin sijaisten saatavuudessa.

Sairaalan perusterveydenhuollon osastoilla 2 (geriatrinen kuntoutus) ja 4 (akuuttiosasto) on Jämsän Terveys nostanut hoitamitointusta potilaiden hoitoisuuden vaatimalla tavalla, (osasto 2 mitoitus 0.7 ja osasto 4 mitoitus 0.8, koronapotilaiden hoidossa mitoitus ollut jopa 1.4).

Laadukas ja potilasturvallinen hoito on taattava sairaalaosastoilla ja sairaanhoitajien osaamista tarvitaan erityisesti sairaalapotilaiden hoidossa. Nykyisessä ja tulevien vuosien hoitajavajeessa sairaanhoitajien osaamista ja työpanosta tulisi voida kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla joustavammin.

Jämsän Terveiden palvelusopimuksessa kotihoidossa on vaadittu 23 % sairaanhoitajien osuutta. Sairaanhoitajien ja lähihoitajien osuudesta kotihoidossa ja vanhuspäalveluyksiköissä on käyty useita keskusteluita vuosien aikana. 15.11.2018 sosiaali- ja terveyslautakunnasta hyväksyttiin esitys, jonka mukaan 23 % kotihoidon työntekijöistä tulee olla sairaanhoitajia tai muita AMK-tasoisia hoitajia esim. geronomeja, terveydenhoitajia tai farmaseutteja.

Maakunnallisessa hankkeessa (Kukoistava Kotihoito 2018), jossa Jämsän Terveys oli mukana, todettiin sairaanhoitajien osuus 17 % hoitajien kokonaismäärästä kotihoidossa. Vaihtelu kunnissa oli 9-24 % välillä. Viimeaikaisen tiedon mukaan (10/2021) sairaanhoitajien osuus kunnissa:

- Jyväskylä 17 % (pysynyt samana)

- Äänekoski 20 % (laskenut)

Jämsän Terveyden kotihoidossa työskentelee AMK -tasoisten hoitajien rinnalla motivoitunut ja osaava joukko lähihoitajia, jotka pystyvät itsenäiseen työskentelyyn sekä laadukkaaseen hoitoon esimerkiksi lääkehoidon osalta suoritettujen lääkehoidon koulutusten ja lupien mukaisesti.

Nyt 23 % AMK -vahvuus aiheuttaa sen, että Jämsän Terveys joutuu käyttämään sairaanhoitajan osaamista puuron keitosta kylvetyksiin, eli perushoitoon, joka on erityisesti lähihoitajien osaamisalue.

Sairaanhoitajien työpanos tulisi kohdentaa kotihoidossa paremmin sairaanhoidollisiin asioihin esimerkiksi akuuttitilanteissa voimien arvioihin, pitkäaikaissairauksien määräraikaistarkastuksiin sekä lääkitysarvioihin yhteistyössä lääkäreiden kanssa sekä mm. vaativiin haavahoitoihin ja perustason saattohoitoon.

Jämsän Terveys on aloittanut kotihoidossa uutena palveluna geriatrin arviokäynnit/hoitosuunnitelman laatimisen uusille ja haasteellisille asiakkaille kotikäyntinä. Lisäksi kotisairaala on kehitetty Jämsän Terveydellä viime vuodet ja kotisairaala tarjoaa sairaanhoidollista osaamista kotihoitoon ja vanhuspalveluyksiköihin tueksi aina tarvittaessa.

Jämsän Terveyden ehdotus on, että AMK-tutkinnon omaavia hoitajia kotihoidon työntekijöiden määrästä on jatkossa maakunnallinen 17 %. Näin Jämsän Terveys voi siirtää kotihoidosta sairaanhoitajia osastoille 2 ja 4, jolloin se pystyy vastaamaan sairaalahoitoa tarvitsevien asiakkaiden tarpeisiin. Samalla Jämsän Terveys vastaa sairaanhoitajien toiveeseen kehittää ja tehdä osaamistaan ja koulutustaan vastaavaa työtä. Kotihoidon asiakkaiden hoito ei viivästy eikä vaarannu muutoksen vuoksi vaan näin Jämsän Terveys voi tarjota paremmin asiakkaiden tarvetta vastaavaa hoitoa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy, että Jämsän Terveyden tuottamissa kotihoidon palveluissa AMK-tutkinnon omaavia hoitajia kotihoidon työntekijöiden määrästä on jatkossa maakunnallinen 17 %.

Päätös

Lautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun lisäselvityksiä varten.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.12.2021 § 151:

Valmistelija: sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten, p. 040 183 6444.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toivoi kokouksessaan 24.11.2021/135 §, että Jämsän Terveyden edustaja tulee kertomaan asiasta tarkemmin. Kokouksessa 16.12.2021 mukana on palvelupäällikkö Sisko Tiirinen vastaamassa kysymyksiin.

Lisäksi kokouksessa esitetään Jämsän kaupungin arvio palkkakulujen muutoksesta, kun sairaanhoitajan tehtäviä kotihoidossa siirretään lähihoitajalle. Arvio tehdään myös siitä, onko muutoksella vaikutusta vuosihintaan.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy, että Jämsän Terveyden tuottamissa kotihoidon palveluissa AMK-tutkinnon omaavia hoitajia kotihoidon työntekijöiden määrästä on jatkossa maakunnallinen 17 %.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 17.1.2022:

Valmistelija: talous- ja suunnittelupäällikkö Erkki Kainulainen, puh. 040 - 514 5879.

Vs. kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen on päättänyt 23.12.2021 käyttää asiassa otto-oikeutta.

Palvelusopimuksen liitteen 1 Tarjouspyyntö liitteessä 6 a Palvelukuvaus ja vähimmäisvaatimukset kohdassa kotihoito (sarake vaadittu palvelutaso) on mainittu, että ... Henkilöstöstä sairaanhoitajien osuus 1.9.2015 23 % ja tavoite vuoteen 2017 mennessä 30 %.

Jotta sairaanhoitajien määrä täytyisi, voi Tuottaja käyttää myös muita soveltuvia ammattikorkeakoulututkinnon sosiaali- tai terveysalalta suorittaneita ammattihenkilöitä kuten fysioterapeutteja, toimintaterapeutteja, sosionomeja, farmaseutteja ja terveydenhoitajia (sote-lautakunta 20.11. ja kaupunginhallitus 3.12.2018, § 249).

Palvelusopimusta koskevat muutokset ja täydennykset hyväksyy kaupunginhallitus. Tarjouspyyntöasiakirjassa olevista vähimmäisvaatimuksista poikkeamiset ratkaisee ja hyväksyy kaupunginhallitus perustellusta syystä.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta, jolloin myös palvelusopimus liitteineen siirtyy Jämsän kaupungilta Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Kotihoidossa vaaditun palvelutason vähimmäisvaatimuksesta voitaisiin siten poiketa kaupunginhallituksen päätöksellä vuoden 2022 loppuun saakka.

Perusteluna kotihoidossa vaaditusta vähimmäisvaatimuksesta poikkeamiselle voidaan pitää jo lähes kaksi vuotta kestänyttä ja edelleen jatkuvaa koronapandemiaa sekä valtakunnallista ja myös paikallista puutetta AMK-tutkinnon suorittaneista sosiaali- ja terveysalan työntekijöistä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö

Ehdotus

vs. kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen

Jämsän Terveys Oy:n tuottamissa kotihoidon palveluissa on AMK-tutkinnon omaavia hoitajia oltava kotihoidon henkilöstön määrästä vähintään 17 %. Poikkeama kotihoidon vähimmäisvaatimuksesta on voimassa vuonna 2022.

Sopimusta ei tällä päätöksellä muuteta, vaan kysymys on koronan ja hoitajavajeen aiheuttamasta väliaikaisesta poikkeustilanteesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Pekka Laaksonen ja Piritta Rantanen ilmoittivat olevansa esteellisiä eivätkä olleet läsnä asian käsittelyn aikana (yhteisöjäävi).

Sanna Rajala ilmoitti olevansa esteellinen eikä ollut läsnä asian käsittelyn aikana (palvelussuhdejäävi).

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.